

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
ΠΜΣ «Παγκόσμια Διακυβέρνηση και Ασφάλεια»

Μάθημα: Έννομη Τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Α΄ εξάμηνο για το ακαδημαϊκό έτος 2024-25)

Διδάσκοντες: Αναπ. Καθηγητής Α. Μεταξάς

Η οργάνωση και προσέγγιση της ύλης του μαθήματος φιλοδοξεί να διερευνήσει τις θεωρητικές προϋποθέσεις ανάδυσης ενός Ευρωπαϊκού Δημοσίου Δικαίου μέσα από μια “συνταγματική” ανάγνωση της ΕΕ και της ενωσιακής έννομης τάξης, δηλαδή με εργαλεία της συνταγματικής θεωρίας. Σε αυτήν τη βάση δομείται η πραγμάτευση ζητημάτων όπως αυτό της νομιμοποίησης, της δημοκρατίας, της σχέσης ευρωπαϊκής και εθνικών εννόμων τάξεων, του σεβασμού της εθνικής ταυτότητας, της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ. Το μάθημα αποσκοπεί στην κριτική κατανόηση των μηχανισμών της ευρωπαϊκής ενοποίησης και στην ανάδειξη των κεντρικών προβλημάτων που θέτει το ενωσιακό κανονιστικό και πολιτικό σύστημα σε σχέση με βασικές παραδοχές του ευρωπαϊκού συνταγματικού πολιτισμού.

Στο μάθημα, θα δοθεί έμφαση στο Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο. Εξετάζεται η συνταγματική ιστορία της ΕΕ, η έννοια ενός Ευρωπαϊκού Συντάγματος σε σχέση με τους κλασικούς ορισμούς Συντάγματος και κράτους και υπό το πρίσμα των σχέσεων ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου, καθώς και τα μοντέλα που προτείνονται στη θεωρία. Στη συνέχεια αναπτύσσονται οι βασικές “συνταγματικές” αρχές της ΕΕ: το αξιακό σύστημα της ΕΕ, η αρχή του κράτους δικαίου, η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών, η δημοκρατική αρχή. Μελετάται πώς και σε ποιο μέτρο οι αρχές αυτές ισχύουν στις σχέσεις ΕΕ - κρατών μελών, κρατών μελών μεταξύ τους, καθώς και σε σχέση με τους εθνικούς και τους ευρωπαίους πολίτες. Ειδικότερα απασχολούν τα ζητήματα του ελλείμματος δημοκρατίας και του σεβασμού της πολυμορφίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/ήτρια προσδοκείται να έχει αποκτήσει τα βασικά γνωστικά εργαλεία που θα του/της επιτρέπουν να αναγνωρίζει τα βασικά ζητήματα που συγκροτούν τον σύγχρονο επιστημονικό και πολιτικό διάλογο για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, ειδικά σε μια εποχή αμφισβήτησης και κρίσεων.

Προσδοκείται επίσης να μπορεί ο φοιτητής να οργανώσει συγκροτημένη άποψη για τα ζητήματα αυτά.